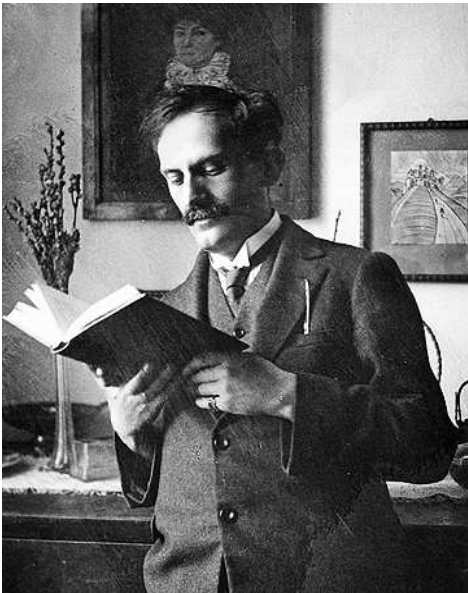

Babits Mihályra emlékezünk

(Szekszárd, 1883–Budapest, 1941)

Hetven évvel ezelőtt, 1941. augusztus 4-én halt meg Budapesten Szekszárd jebes szülőtte, Babits Mihály költő, író, irodalomtörténész, műfordító, a 20. század eleji magyar irodalom jelentős alakja, a Nyugat első nemzedékének tagja. Emléke előtt egyik kései költeményével tisztelgünk.

Gyümölcsbe harapva...

(János-szanatórium)

Tíz órakor bejött a szobalány s hozott egy tál gyümölcsöt. Körte és barack között hevert kékes magányban, satnyán, rancosan egy bús füge, mint egy sötét rabszolgány hajnal felé valami antik orgián, alétlan, kéjtől elcsigázva, rózsaszín s fehéressárga hamvas hússok halmain óh te kit puhává aszalt a lángnapok sütése: jer! barna melledbe harapok. Vaadbeteg ínyem szomjas rád, te szerencsen, s kívánós, mert nem érintettem kedvesem szöke testét x hónap óta már - tanum ez a zord ágy és ez a sanatórium ahol fogam most kicsordítja véredet... Óh érdes bőr, sikamlós vér, nyelvem alatt foszladó rostok, s csurranó hirtelen íz mellyel lelkem, mintegy varázslat, megtelít valami érdes édességben! A füge bokrárt is látni vélem, durva bársonyát tapintom levelének; ott van a bokor szőlőhegyünkön, a préház mögött, ahol a hegy miatt a tető szinte földig ér. Mennyit ültem töredezett faszindehlyén kamasz-koromban, ház mögött és hegy előtt, surló lombok közt, a fűgét s a mogyorót tépdese, és a füge mint a könnyű nő, adta magát, de a mogyoró összenőtt egymással és üngével, csak mókus-fogam erőszakának engedett. Beh boldogan dobtam magam a kemény háztetön hanyatt! Az égen gyujtogató Neróként a nap kéjelgett, főntebb énelőttem a hegyen napszámoslányok hajladoztak; meztelen lábáraitak combig láttam; engemet nem látott senki, csak a humcut istenek.

Elhunyt Töttös Pál, a Pofosz Tolna megyei elnöke

Életének 91. esztendejében elhunyt Töttös Pál közgazdász, a Politikai Foglyok Országos Szövetségének Tolna megyei elnöke, akitől augusztus 4-én délután a szekszárdi újvárosi temetőben vettek végső búcsút hozzátartozói és tisztelői.

Pali bácsit nem kell bemutatni, hiszen mindig tevékeny, agilis, mégis higgadt személyét, az utóbbi években egyre törékenyebbnek látszó alakját szinte mindenki ismerte városunkban. Búcsúzóul mégis idézzük fel meghurcoltatásuktól és megaláztatásuktól sem mentes életútját úgy, ahogy azt önéletrajzában ő maga papírra vetette.

Szekszárdon született 1920. július 3-án, egy jobb módú gazdálkodó család gyermekeként. Az általános iskolát és a középiskola egy részét Szekszárdon végezte, érettségi vizsgát a kunszentmiklósi református gimnáziumban tett. A főiskolát Budapesten, a József Nádor Közgazdasági Egyetemen fejezte be 1943-ban, majd behívták katonának.

A karpaszományos iskola második évfolyamára Budapestre vezényelték tisztí képesésgvizsgát tanfolyamra. Innen irányították a Magyar Rádióhoz őrséparancsnoknak. Amikor 1944. március 19-én a Rádiót elfoglalta egy német egység, fogságába esett. Kikerült a Garam menti frontra, és ott, a felvidéki Ógyalla közelében, 1944. április 24-én egy szilánk eltalálta és koponyasérülést szenvedett. Kórházba került, majd egy sebesültszállító vonat Németországba, Ingolstadtba vitte a korábban oda kitelepített Kecskeméti Honvéd Kórházba, ahol felgyógyulásáig ápolták. Ezután egy Kempton-é

vű városkába vitték, ahol amerikai fogságba került, s így az ulmi fogolytáborba.

1946-ban került haza Szekszárdra. Egy évvel később barátokkal megalapították a Tolna Megyei Kisgazdák Szövetkezetét. Ezt az úgynevezett „fordulat éve” után a kommunisták által létrehozott két szervezet: UFOSZ és DÉFOSZ – az Újbirtokosok és Földhözjutottak Országos Szövetsége és a Dolgozó Parasztok és Földmunkások Országos Szövetsége – felmorzsolta.

A megszülető „kulák-törvény”, amely jogot adott magyar gazdák vagyonának teljes elkobzására és üldözésére, a Töttös családot is sújtotta, ellenük folyt Tolna megye első kulákpere.

Édesapját 1949. október 28-án letartóztatták, majd őt magát is vád alá helyezték, és két év letöltendő börtönbüntetésre ítélték, ami alól végül felmentették. Később „beszolgáltatás elmulasztása” címén ismét perbe fogták, de ismét sikerült felmentést kapnia.

Elhelyezkedni azonban nem tudott, csak vasúti vagonkiráknak vették föl.

Az 1956-ban megalakult Szekszárdi Nemzeti Bizottság alelnökének választották, a forradalom leverése után Székesfehérvárra, majd Veszprémbe menekült, de letartóztatták, és a veszprémi börtönbe zárták. 1957. szeptember 20-án rabszjára kötvé hozták Szekszárdra, ahol szabadlábra helyezték, de a várost nem hagyhatta el, és hetenként jelentkeznie kellett a rendőrkapitányságon. A Kádár-

kormány erőszakos tévesztése során édesapját beléptették, de aláírásakor ígéretet kapott arra, hogy fia munkahelyet fog találni. Így került a Volán Vállalathoz 1961-ben, ahol nyugdíjazásáig, 1980. augusztus 12-ig dolgozott.

A rendszerrel egyet nem értők baráti körének tagjaként 1989 szeptemberében alapítója volt a Tolna Megyei Ellenzéki Kerekasztalnak. Ez a társaság tudta kiharcolni azt, hogy Szekszárdon 1989. október 23-án sor kerülhetett az első szabadtéri megemlékező ünnepségre, amikor is a Béla király téren mintegy ötezer ember jelenlétében – akik közt a szabadságharc több áldozatának könnyező hozzátartozója is ott állt –, egy kopjafa felállításával kialakították 1956 első emlékhelyét, s szabadon emlékezhettek 1956-ra. A békés rendszerváltás előhírnökének is tekinthető eseménnyel öt hónappal megelőzték a Pofosz országos megalakulását.

Ez időponttól Pali bácsi a Pofosz Tolna megyei szervezetének vezetője: 5 évig alelnöke, majd haláláig az elnöke. Áldozatos tevékenységéért 2006-ban Szekszárd városa Pro Urbe díjjal tüntette ki, ugyanebben az évben a debreceni nagytemplomban a Szent György-rend lovagjává avatták, 2011 júniusában pedig Schmitt Pál köztársasági elnök részesítette díszoklevélben, amit szerényen, de nagy örömmel vett át a szekszárdi városvezetés.

Halálával egy örökmozgó, fáradhatatlan szervező, a múlt eseményeinek elhivatott krónikása távozott, egy csendesen izzó, soha ki nem hunyó fátyla.

Pali bácsinak idén júniusban Schmitt Pál köztársasági elnök kitüntetést adott át Szekszárdon